

Cerkovnik veselja poskoči, in ko ključarju pové, zakaj je nad-nj prišel, in da je on na grobu tisto noč ga tako prestrašil, da je bil cel mesec vés pobit, mu voši lahko noč in gré lahkega serca domú.

Še tisti večer napravijo pojedino pri cerkovniku. Zdaj še le pové ženi in hčeri, kaj ga je do zdaj tako skerbelo, da je bil zmiraj žalosten.

„Ali nisem večkrat rekel, da je strah v sredi votel, ob kraji ga pa nič ni?“ — se oglasio v hišo pridši cerkovnikov spovednik.

„Res je, res!“ — vsi odgovoré in napijejo zdravico gospodu. J. F. Št.

Povabilo.

Namenjen sem nekoliko pesem med svet poslati. Vabim tedaj častite domorodce in mile domorodke k obilni naročbi; slavne vredništva slovenskih časnikov*), profesorje slovenskega jezika na gimnazijah, in na Dunaji g. Navratila pa lepo prosim, da bi hteli nabirati naročnike; v Terstu jih nabiram sam. Naročba terpi do konca mesca januarja; do 10. febr. naj se mi naznanijo imena častitih naročnikov, ki se bodo v abecednem redu natisnile v knjigi. Ker pa nisem dnaren mož, ne morem izdati knjige v zgubo; tiskala se bo toraj le tedaj, ako se oglasi toliko naročnikov, da se poplačajo tiskarni stroški. Obsegala bo čez 10 pol, čež 80 različnih pesem, veljala bo za naročnike 60 novih kraje. Število iztisov se bo ravnalo po številu naročnikov; na prodaj jih bo menda malo prišlo. Denar se bo odrajtoval, ko bo knjiga gotova; naj ga tedaj naročniki ne pošiljajo poprej, kakor se bo to oznanilo. Knjiga bo šla v natis, ako me podpirajo rojaki, že mesca februarja. Upam, da je zapadek zbranih pesem v moralnem oziru čist pred svetom in Bogom.

V Terstu 5. decembra 1859.

France Cegnar,
c. k. višji telegrafist.

Izgovor.

Národna pesem iz Polján.

Da bi gora razumela,
Kaj tice pojo,
Gora bi se ponizala,
Ka je visoka.

Mimo pelje vuzka staza
Gladko glajena.

Gladila jo devojčica
Bela rumena,

Po nji ide mlad junače
Iz úgerske zemlje.

„Zdravo, zdravo, devojčica!
Bela rumena.“

„Kako čó se s tabo zdravit',
Ka te ne poznam?“

„Lahko poznaš, devojčica!
Bela rumena,

Ki smo skupej brave pasli
Spod orehoma;

Zelen venac si mi plela
Z rožic rumenih.

Košulico si šivala
Tanko pretanko.

Zelen venac mi je zvenil
Z rožic rumenih,

Košulica mi je zgnila,
Tanka pretanka.“

„Ak ti gnije košulica,
Tanka pretanka,

Ne krivi ti ljube svoje
Bele rumene;

Več ti krivi serce svoje
Ko ti dojt' ne dá.

Ak ti veni zelen venac
Z rožic rumenih,

Ne krivi ti ljube svoje
Bele rumene;

Več ti krivi serce svoje,
Ko ti dojt' ne dá.

Dala sum ti maramico
Na tvoj beli vrat.“

„Dal sum tebi zlat perstanec
Iz desne roke;

Kam si dela zlat perstanec
Iz desne roke?“

„Dala sum ga nazlataru,
Da se pozlatí;

Nazlatar je takov človek,
Ki rad zatají!“

Dopisi.

Iz Zagreba 9. dec. A. K-s. — Razun v 45. listu „Novic“ omenjenih knjig, je prišel te dni na svitlo jugoslovanski zabavnik „Leptir“ za 1860. Kinčate ga dve podobi v jeklo vrezane od domačega mojstra Hühna. Perva je slika Jelačića bana, druga pa grada Senjskega. Nadamo se, da bodo „Novice“ v kratkem kaj več govorile o

„Leptiru“. — Dotiskana je ravno kar Šulekova „Cvietana“, in pod tiskom se nahaja horvatska bibliografija. Za horvatsko bo prišla slovenska na versto, potem serbska in potem bulgarska. — Z velikim veseljem smo zvedili, da je po smerti gosp. Fr. Lipolda izpraznjeno mesto ravnatelja ljudskih in realnih šol v Celji podeljeno čast. gospodu Fr. Kalin-u, dosedanjemu kaplanu pri sv. Križu poleg Slatine, rojenemu iz Kostanjevice na Kraunskem. Kdor vé, koliko upliva ima domoljuben ravnatelj na šolsko mladež sploh, in koliko koristi obeča takšen upliv pri izobroževanju šolskih pripravnikov, ne bo mogel dosti prehvaliti milosti našega kneza in škofa Slomšek-a, ki so blagovolili tako imenitno službo izročiti vrednemu sinu naše domovine!

Iz Gradca 6. dec. dr. R. — Te dni smo slišali tukaj mojstra godcov, Henrika Vieuxtemps-a, ki je prebiral strune na javorovih goslih tako umetno in tako gladko, kakor da bi se zibali mili glasovi na lahkkih krilih zefirovih. Nas Slovane je posebno radučevala „Fantaisie Slave“, ktera je vsem poslušavcom tako dopadla, da je umetnik še tukaj ostal za dan dalje, kakor je bil namenil, ter da je nocoj na občno zahtevanje, kakor je javil načert, nas še enkrat vodil po svetotajstvu slovanskih napevov. Zdaj so strune pevale naše nježne milotužne žalostinke, zdaj sladke glase pesmic ljubeznih, zdaj so sopet donele naše budivne davorije. Jugoslovan, Čeh, Rus, Poljak, — vsak je slišal mile domače čarobne glase svojih pesmic, — čutili smo, da še smo, da še se nismo potonili v materialni nemarnosti, da še bijejo serca iskreno za reč domačo. — Ploskanja, živijo-, slava- in at' žije-klicov ni bilo ne konca ne kraja, kar ni veljalo samo umetniku, ampak še več predmetu. — Temu nasproti je celó smešno, kako nekteri dunajski časniki zabavljajo „Wanderer-a“, ki je pri neki priložnosti rekel, da on ni „nemški“ časnik, ampak avstrijski v nemškem jeziku pisan, ter da čuti, kakor do nemškega, enako spoštovanje in enako nagnjenje do vseh drugih avstrijskih narodov. — To je poštena beseda, al žalibog! da je večini družih časnikov tern v peti, katerim so vsi 28 milijoni nenemških soderžavljancov le beli zamurci, kateri samo od njihove milosti životarijo. Mislili smo, da je pravilo: ljubimo svojo narodnost, pa spoštujemo vsako drugo — ne samo slovansko geslo, temuč tudi vseh drugih avstrijskih narodov; pa te naše „barbarske“ misli so se začele zeló spodtikati. Nikakor ne moremo verjeti, da se teh načel derži nemški narod, marveč le samo trohica tistih rojakov, kateri so pravico za se v zakup vzeli in za — židove, nam neizvoljenim pa le veliko-dušno prepustijo kervave žulje. Pa zaupajmo v Boga, v svojo razsvitljeno vlado in v same sebe, ne podpirajmo časnikov nam sovražnih z denarno pomočjo. Kadar pa se bodo deželni zbori posvetovali zastran židovskih razmer, se hočemo spominjati njih bratovske ljubezni do nas.

Iz Gorice 2. dec. M. S. — Predzimsko vreme nam sploh kaj slabo streže. Od kar je huda burja potihnila, v eno mer dežuje. Poljski letošnji pridelki so bili sploh ubožni. Vina je bilo malo; gorice so dale malo več ko napol lanskega pridelka, ravnine pa celó nič; strašna nesreča je vse pokončala. Kmetje so v velikih stiskah. Belega žita je bilo za srednjo letino, sena še precej, krompirja malo, pa še ta droben, repe tudi malo in tudi drobne; ajda je na polji konec vzela. Drago je vse; le „obročí“ se zdi, da morejo po ceni biti, s katerimi kratka pamet praznoto širi. Na železnici se spet naprej dela. Ob času vojske je delo zastalo; hočejo pa zdaj dohiteti. Sliši se, da bode v enem letu zlo dognana. Največ dela je z mostom čez reko Sočo blizo Gorice. Res orjaško delo! Most sicer ne bo sila dolg, pa sila visok.

Iz Železnikov 5. grudna. — Po besedah pratike se nahajamo sicer še v jeseni, al bela oprava cele narave in merzla burja nam djansko spričujete terdo zimo. Sv. Martin,

*) „Novice“ bojo rade sprejemale naročilo na delo, katero bo gotovo slovstvu našemu na čast. Vred.

kogar god so prijetni solnčni žarki slavili, je poterdil tudi letos svojo staro pravico s tem, da nam je v malih dneh toplo vezovanje z belo odejo povernil. Mnogim je bil ta dar prezgoden, ker še niso bili stelje spravili, tolikoveč pa je bila njih marljivost, ko je bil, prav kakor nalašč, sneg za ene dni že skopnil, da so si urno preskerbeli te za živino tolikanj potrebne reči. Zdaj pa je zemljica zopet v beli plajšč zavita in sicer, če ljudska prislovica ne laže, da „grudnov sneg je jeklen“ za dolgo dolgo časa. — Kar že mnogo let ne, se je pripetilo letos, da sta se ris in volk pritepla v naše hribe. Posebno volk je gospodaril kaj nemilo in je nekemu nasamnemu kmetu nek devet glav drobnice pokončal. Pri svojem okrutnem početju pa se je obnašal tako prederzen, da je res čuda, kako da ga ni puška zadela. Sledili so ga celó v ravnini, in iz tega prerokujejo ljudje hudo zimo. Zdaj se je nek zatepel v poljansko dolino, in slišali smo, da ima tudi tam še vedno dobro nabrušene zobé. — Druzih posebnost nimamo, toraj za danes z Bogom.

J. Levičnik.

Iz Ljubljane. V četrtek predpoldne so Njih ekscelencija prečastiti gosp. deželni poglavar grof Chorinsky vpričo mestnih odbornikov, magistratnih uradnikov in obile množice tukajšnjih mestljanov namestnemu županu gospodu Janezu Gutman-u od Njih Veličanstva mu podeljeni viteški križ Franc-Jožefovega reda z veliko slovesnostjo na persi pripéli. To cesarsko poslavljenje, ki ga je danes namestni župan gospod Janez Gutman prejel, je najvišje, ki je dosihmal mestne župane ljubljanske in magistratne uradnike zadélo. Oznanivši to svečanost naj omenimo pri tej priliki tudi moža, ki je ravno ta mesec in na ravno tem mestu pred 15 leti (2. dec. 1844) za mestne zasluge zlato cesarsko svetinjo prejel in ktereга so v torek 6. dan t. m. v Loku pokopali — gosp. Luka Šusnik-a, veliko let pridnega magistratnega svetovavca, ki je zadnji čas svojega življenja se iz Ljubljane preselil v Loko, svoj rojstni kraj, in ondi v 79. letu svoje starosti 4. dan t. m. umerl.

Iz Ljubljane. Kakor slišimo, se bode še ta mesec oklicala nova postava za ljubljanske pösle (Dienstbotenordnung) in že za novo leto veljavo dobila. — Po razglasu cesarskega vojaškega vozarstva se bo ta mesec spet veliko za vprego popolnoma pripravnih srednjih in velikih kónj po dražbi na prodaj dalo, in sicer 14., 17., 21., 24., 28. in 31. dan tega mesca, vsakrat po 50 kónj, na mestnem sejmišu. — Zima z drugim snegom je tudi pri nas nastopila; kakor pa snega ni ravno na debelo, tako dosihmal tudi še ni bilo hudega mraza čez 6 stopinj; škoda le, da prvi sneg je padel na skoz in skoz premočeno zemljo.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Nekteri časniki hočejo vediti, da nova postava za obertništva in rokodelstva se bo gotovo še ta mesec oklicala.

— Sliši se tudi, da tudi še to leto bote za jude prišle dve nove postavi na dan; ena, ki jim ima dodeliti pravico, si kupovati zemljiša, druga, po kateri bojo smeli tudi judje notarji biti.

— Plačilo, ki ga je za sardinsko vlado francoska vlada prevzela, odrajtujejo Rothschildi, ki so — kakor dunajski časniki pripovedujejo — dosihmal za 4 milijone in pol gold. srebra na Dunaj poslali. Ali se bo ta sreberni dnar obernil za izplačevanje kuponov narodnega posojila v srebru, ali se bo dal na Beneško, kjer vojaki in uradniki od 1. tega mesca svojo plačo spet v srebru dobivajo, se ne vé.

— Dunajski vradni časnik „Wien. Zeit.“ je 10. t. m. v versti neslužbenih sestavkov prinesel tolaživen spis, ki si

prizadeva dokazati, da uni dan oklicani dostavki k tiskarni postavi niso tako hudi, kakor si jih mislijo nekatere vredništva. — Al naj kakorkoli obračamo to, kar je pisatelj omenjenega časnika povedal, iz vsega ostane očitna velika nevarnost, v kateri se vredništva zdaj znajdejo.

— Sliši se, da ob novem letu bo začel na Dunaji izhajati nov politiški časnik, ki bo govoril v imenu vlade.

— Goveja kuga se razširja v okolici dunajski; poslednje dni se je prikazala v Purkersdorf-u. Vsi oklici dunajski so prepovedali, skrivé meso, mleko, loj in kože iz takih krajev kupovati, kjer je kuga; v kužnih krajih je vojaška policija postavljena, ktera brani, da nobena goveja živina ne sme ne ven ne noter.

— Cena govejega mesa, ki se je skor skozi celo leto deržala pri 26 novih kraje., je ta mesec večidel v vseh mesnicah znižana na 24 kr.

Iz Tersta. C. kr. ministerstvo nauka je določilo, da učni jezik na naši gimnazii mora biti nemški.

Iz Celovca. Kupčijska in obertnijska zbornica toži, da na Koroškem drobiža, zlasti pa šestice za navadne potrebe zlo pomanjkuje.

Iz Štajarskega. Kako malo podučeni so nekteri dunajski časniki v domačih rečéh, se očitno vidi iz sestavka, ki smo ga v časniku „Presse“ od 10. t. m. brali in se tako-le glasi: „Drugo škofijstvo štajarsko si bode svoj sedež v Marburgu napravilo, (da je že četrto leta tam, še „Presse“ ni zvedila, — se vé da Marburg je od Dunaja predeleč!); — za stanovališče škofovo se je pripravno poslopje kupilo (še le kupilo!). Pri novem razverstenji škofij se je gledalo na narodnost in politične meje; tedaj imate dežela koroška in krajnska vsaka svojo škofijo s sedežem škofijstva v Ljubljani in Celovcu (po tem takem ima Koroško svojega škofa v Ljubljani, Krajnsko pa v Celovcu. Da bi razločili Krajnsko in Koroško, tako deleč je nekteri dunajski časniki do leta 1859 še niso prinesli; če pa se jim treba zdi o narodnem jeziku govoriti, se berž vsedejo na visoki prestol sodniški, se obnašajo kakor Salomon II. in raznašajo krive reči po svetu!); štajarska dežela pa ima svoje dve škofijstvi za nemški narod v Gradcu, za slovenski pa v Marburgu“.

Iz Siska 4. dec. Pretekli teden je bilo malo žitne kupčije; le kakih 3000 vagánov pšenice tiške se je spečalo po 4 gold. in 60—80 kr., in okoli 1000 vagánov turšice banaške po 3 gold. in 15—20 kr. nov. dn. Za nobeno drugo frugo ni bilo kupca. Cena pšenice je od 4 gold. 30 kr. do 5 gold. 30 kr., soršice po 3 gold. 50—80 kr., turšice po 3 gold. 10—30 kr., ovsa po 1 gold. 50 do 70 kr. nov. dn.

Iz Horvaškega. Iz Zagreba. Njih eksc. ban horvaški in slavonski je več posestnikov povabil v posvet začasno odložene postave zastran vinskega in mesnega davka. Gledé na okoljšine, v katerih se najdete horvaška in slavonska dežela, so v posvet poklicani možje odkritoserčno rekli, da z ozirom na velike davšine, ki jih morajo zemljišni posestniki odrajtovati in ki niso v nobeni primeri z dohodki, bi oni tega novega davka zmagati ne mogli.

Iz Ogerskega. Iz Buda se piše, da bo vendar tudi tukaj komisija se snidla v posvet občinske postave, in sicer 14. dan t. m.

— Iz Pešta se piše 8. dec., da v polnoči po tem, ko je posvetovanje 12 ur terpelo, je protestantiško starišinstvo tatransko v imenu 21 srenj z 53.000 dušami sklenilo, hvaležno sprejeti cesarski patent od 1. septembra, zoper ktereга se protestantiški zbor v Kežmareku še zmiraj ustavlja in čigar zapisnike in prošnjo je policija v prepoved djala.

Iz Tiroljskega. Iz Inšpruka 7. dec. Sliši se, da posvetovanja zastran osnove tiroljskega deželnega namestništva se bojo že prihodnjo saboto začele. Govorilo